

EBH/233/2015

Év

2015

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Közszolgáltatás

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A hatóság közérdekű bejelentés alapján hatósági jogkört gyakorló szervezettel szemben hivatalból indított eljárást. A közérdekű bejelentés szerint a hatósági jogkört gyakorló szervezet K. városi ügyfélszolgálat nem akadálymentes, az ügyféltérbe a kerekesszékesekkel közlekedő, mozgásszervi fogyatékos személyek nem tudnak bejutni.

A hatóság az ügyben tájékoztatást kért az eljárás alá vont területi szervezeti egységének vezetőjétől, aki azt a felvilágosítást adta, hogy az ügyfélszolgálat valóban nem akadálymentes. A hatóság ezt követően indította meg eljárását hivatalból a hatósági jogkört gyakorló szervezettel (a továbbiakban: eljárás alá vont) szemben.

Eljárás alá vont képviselője a hatóság felhívására elismerte, hogy az ügyfélszolgálat nem akadálymentes. Előadta, hogy az ügyfélszolgálat helyiségeit a helyi önkormányzattól bérlik 2001 óta, az épület nem az eljárás alá vont tulajdona, és nem is az ő kizárólagos használatában van, az akadálymentesítést a bérbeadó az épület műszaki adottságai miatt nem tudta elvégezni. Eljárás alá vont keresett másik bérbe vehető ingatlant a városban, de nem talált megfelelőt. 2014 novemberében ez ügyben a település jegyzőjét, mely megkeresésre az önkormányzat vagyonkezelő szervezete öt ingatlant ajánlott fel, de egyik sem volt akadálymentes. Eljárás alá vont 2014. decemberi megkeresésére a Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. sem tudott megfelelő ingatlant felajánlani. 2015 februárjában talált végül megfelelő, bérbe vehető ingatlant eljárás alá vont, ahová a szükséges engedélyek, jóváhagyások megszerzése és az akadálymentesítései munkálatok elvégzése után előreláthatólag 2015 novemberében költözhet át az ügyfélszolgálat.

Eljárás alá vont álláspontja szerint az egyenlő bánásmód követelménye nem sérült azáltal, hogy az ügyfélszolgálat nem akadálymentes, ugyanis az ott intézhető ügyek döntő többsége intézhető telefonon és interneten is, eljárás alá vontnak a megyeszékhelyen található ügyfélszolgálat pedig akadálymentes.

A hatóság eljárás alá vont védekezését nem fogadta el.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) 14 § (1) bekezdése szerint kérelem alapján, illetve a törvényben meghatározott esetekben hivatalból vizsgálatot folytat annak megállapítására, hogy megsértették-e az egyenlő bánásmód követelményét. A 15. § (5) bekezdése alapján a hatóság hivatalból is eljár az egyenlő bánásmód követelményének a 4. § a)-d) pontjában meghatározott szervek általi megsértésével kapcsolatban.

Az Ebktv. 4. § c) pontja szerint az egyenlő bánásmód követelményét a hatósági jogkört gyakorló szervezetek jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani.

Az Ebktv. 8. § g) pontja értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport fogyatékosága miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) 4. § f) pontja alapján közszolgáltatás többek közt:

1. fa) minden közhatalmi tevékenység - ideértve a hatósági, kormányzati és minden egyéb közigazgatási, valamint igazságszolgáltatási tevékenységet -, továbbá az Országgyűlés, az Országgyűlésnek beszámolóval tartozó szervek, az Alkotmánybíróság, az alapvető jogok biztosa, az ügyészség, valamint a honvédelmi és rendvédelmi szervek által hatáskörük gyakorlása során kifejtett tevékenység.

A Fot. 7/A. § (1) bekezdése alapján a fogyatékos személy számára - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A Fot. 4. § h) pontja alapján egyenlő esélyű hozzáférés:

1. ha) a szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető,
2. hb) az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók,
3. hc) az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

A Fot. 2007. május 1. és 2014. január 1. napja között hatályos 7/B. § (1) bekezdése alapján a 4. § fa)-fb) alpontjában meghatározott - 2007. április 1-jén már működő - közszolgáltatások vonatkozásában az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósításának határideje 2010. december 31.

A Fot. 4. § g) pontja alapján akadálymentesség: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő épített környezet.

A hatósági tevékenységre, mint közszolgáltatásra vonatkozóan a Fot. 2007. május 1. és 2014. január 1. között hatályos 7/B. §-ának (1) bekezdése a 2007. április 1-jén már működő közszolgáltatások tekintetében 2010. december 31. napjáig írta elő az akadálymentesítés végrehajtását. A Fot.-ban foglalt akadálymentesítési határidők mentesülési határidők voltak, azoknak lejártáig a már működő közszolgáltatások, meglévő középületek esetében lehetett arra hivatkozni, hogy az akadálymentesítési kötelezettség még nem áll fenn, új szolgáltatásnál, épületnél ilyen mentesülési lehetőség nem volt, jelenleg pedig már egyáltalán nincs, az egyenlő esélyű hozzáférés, ezen belül az akadálymentesség követelménye tehát valamennyi hatósági tevékenység, mint közszolgáltatás tekintetében fennáll. Eljárás alá vontnak megfelelő hosszúságú idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy szolgáltatásának egyenlő esélyű hozzáféréséről, a szolgáltatásnyújtást magában foglaló épület (épületrész) akadálymentességéről gondoskodjon, hiszen az erre vonatkozó végső törvényi határidő 2010. december 31. volt. A Fot. 2001. december 1. napján, a bérleti szerződés létrejöttkor hatályos 29. § (6) bekezdése is előírta a már meglévő középületek akadálymentesítését legkésőbb 2005. január 1-ig, a bérleti szerződés megkötése után pedig 13 év telt el addig, hogy eljárás alá vont 2014 novemberében a Város jegyzőjéhez fordult, tehát a probléma megoldása érdekében érdeminek tekinthető lépést tett. Erre figyelemmel eljárás alá vontnak azon védekezését, hogy a közszolgáltatásnak helyet adó épület nem a saját tulajdona, azon a bérbeadó műszaki okokból nem tudta elvégezni az akadálymentesítési munkálatokat, illetve hogy megfelelő ingatlan korábban nem állt rendelkezésre, a hatóság nem találta elfogadhatónak.

Eljárás alá vont hivatkozott arra, hogy közszolgáltatása tekintetében rendelkezésre áll személyes megjelenéssel nem járó alternatíva – telefonos vagy internet-alapú ügyintézés –, azonban elismerte, hogy ez nem lehetséges minden ügyben, ezért ezen érvelését a hatóság kimentésként nem fogadta el. Emellett egy hatósági tevékenységnél, amelynél az ügyintézés alapvetően nem az ügyfél akaratától függ, hiszen az jogszabályi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos, nem fogadható el a mozgásukban korlátozott személyek kizárása a személyes ügyintézésből, és lehetőségeiknek a telefonos, illetve elektronikus ügyintézésre korlátozása pusztán azért, mert eljárás alá vont nem teljesítette törvényben meghatározott akadálymentesítési kötelezettségét. Eljárás alá vontnak azon hivatkozását sem fogadta el a hatóság kimentésként, hogy a megyeszékhelyi ügyfélszolgálat akadálymentes, ugyanis az odautazás nyilvánvalóan terhesebb, tehát hátrányosabb, mint a lakóhelyhez közeli, helyi ügyintézés, és az különösképpen éppen a mozgásukban korlátozott személyek elé állít további akadályokat.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azáltal, hogy az ügyfélszolgálatán nyújtott közszolgáltatása nem vehető igénybe egyenlő eséllyel a mozgásukban korlátozott, fogyatékos személyek számára. Mulasztásával eljárás alá vont a személyek ezen csoportjával szemben, fogyatékoságukkal összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg.

A hatóság kötelezte eljárás alá vontat, hogy a jogsértő állapot szüntesse meg, és az ügyfélszolgálat szolgáltatását 2016. január 31-től az egyenlő esélyű hozzáférést biztosító, akadálymentesített épületben nyújtsa, és ezt legkésőbb 2016. február 15-ig rehabilitációs szakmérnök által kiállított okirattal igazolja.

A határozat bírósági felülvizsgálatát egyik fél sem kérte.

2015. július 20.